

Ορισμένοι ρηματικοί τύποι παρουσιάζουν μεταξύ τους ομοιότητες.

Ομοιοί τύποι του ενεστώτα των βαρύτονων και συνηρημένων ρημάτων

1. Το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής μοιάζει με το β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα μέσης φωνής.

π.χ.:

πράττει, τιμᾶ, ποιεῖ, δουλοῖ (γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ε.φ.) και

πράττει, τιμᾶ, ποιεῖ, δουλοῖ (β' ενικ. οριστ. ενεστ. μ.φ.).

2. Το γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής ομοιάζει με το β' ενικό πρόσωπο οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα μέσης φωνής.

π.χ.:

πράττη, τιμᾶ, ποιῆ, δουλοῖ (γ' ενικ. υποτ. ενεστ. ε.φ.)

πράττη, τιμᾶ, ποιῆ, δουλοῖ (β' ενικ. οριστ. ενεστ. μ.φ.)

πράττη, τιμᾶ, ποιῆ, δουλοῖ (β' ενικ. υποτ. ενεστ. μ.φ.).

3. Το α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής ομοιάζει με το α' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

π.χ.:

λύω, τιμῶ, ποιῶ, δουλῶ (α' ενικ. οριστ. ενεστ. ε.φ.)

λύω, τιμῶ, ποιῶ, δουλῶ (α' ενικ. υποτ. ενεστ. ε.φ.).

4. Το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής ομοιάζει με το β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

π.χ.:

παιδεύετε, τιμᾶτε, ποιεῖτε, ποιεῖτε, δουλοῦτε (β' πληθ. οριστ. ενεστ. ε.φ.)

παιδεύετε, τιμᾶτε, ποιεῖτε, ποιεῖτε, δουλοῦτε (β' πληθ. προστ. ενεστ. ε.φ.).

5. Το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα μέσης φωνής ομοιάζει με το β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα μέσης φωνής.

π.χ.:

παιδεύεσθε, τιμᾶσθε, ποιεῖσθε, δουλοῦσθε (β' πληθ. οριστ. ενεστ. μ.φ.)

παιδεύεσθε, τιμᾶσθε, ποιεῖσθε, δουλοῦσθε (β' πληθ. προστ. ενεστ. μ.φ.).

Ομοιοί τύποι των συντελικών χρόνων:

6. Το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου μέσης φωνής ομοιάζει με το β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής παρακειμένου μέσης φωνής.

π.χ.:

πεπαίδευσθε, τετίμησθε, πεποίησθε, δεδούλωσθε (β' πληθ. οριστ. παρακ. μ.φ.)

πεπαίδευσθε, τετίμησθε, πεποίησθε, δεδούλωσθε (β' πληθ. προστ. παρακ. μ.φ.).

Ομοιοί τύποι των άλλων χρόνων των βαρύτονων και συνηρημένων ρημάτων:

7. Το α' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής μοιάζει με το α' ενικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου ενεργητικής φωνής.

π.χ.:

τάξω, τιμήσω, ποιήσω, δουλώσω (α' ενικ. οριστ. μελλ. ε.φ.)

τάξω, τιμήσω, ποιήσω, δουλώσω (α' ενικ. υποτ. αορ. ε.φ.).

8. Το γ' ενικό πρόσωπο ευκτικής αορίστου ενεργητικής φωνής ομοιάζει με το β' ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου μέσης φωνής και με το απαρέμφατο αορίστου ενεργητικής φωνής.

π.χ.:

πράξαι, τιμήσαι, ποιήσαι, δουλώσαι (γ' ενικ. ευκτ. αορ. ε.φ.)

πρᾶξαι, τιμήσαι, ποιήσαι, δουλώσαι (β' ενικ. προστ. αορ. μ.φ.)

πρᾶξαι, τιμήσαι, ποιήσαι, δουλώσαι (απαρέμφατο αορ. ε.φ.).

Άλλοι όμοιοι τύποι των συνηρημένων ρημάτων:

9. Τα συνηρημένα ρήματα παρουσιάζουν αρκετούς όμοιους τύπους, όπως:

α) το α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής και το β' ενικό πρόσωπο προστακτικής μέσης φωνής των ρημάτων σε -άω:
π.χ. τιμῶ (α' ενικ. οριστ. ενεστ. ε.φ.)
τιμῶ (β' ενικ. προστ. ενεστ. μ.φ.)

το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής και β' ενικό πρόσωπο οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα μέσης φωνής των ρημάτων σε -άω:
π.χ. τιμᾷ (γ' ενικ. οριστ. ενεστ. ε.φ.)
τιμᾷ (β' ενικ. προστ. ενεστ. μ.φ.)
τιμᾷ (β' ενικ. υποτ. ενεστ. μ.φ.)

β) το β' και γ' ενικό πρόσωπο οριστικής, υποτακτικής και ευκτικής ενεργητικής φωνής των ρημάτων σε -όω:

	οριστική	υποτακτική	ευκτική
β' εν.:	δουλοῖς	δουλοῖς	δουλοῖς
γ' εν.:	δουλοῖ	δουλοῖ	δουλοῖ

Ομοιότητες παρατηρούνται ακόμη ανάμεσα σε ρηματικούς και ονοματικούς τύπους. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους εξής:

1. Το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής μοιάζει με τη δοτική ενικού τριτόκλιτου ουσιαστικού σε -ις.

π.χ.:
λύσει - τῇ λύσει,
ποιήσει - (τῇ) ποιήσει.

2. Το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής μοιάζει με τη δοτική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

π.χ.:
ἄρχουσι(ν) - τοῖς ἄρχουσι(ν)
τιμῶσι(ν) - τοῖς τιμῶσι(ν)
ποιοῦσι(ν) - τοῖς ποιοῦσι(ν)
δουλοῦσι(ν) - τοῖς δουλοῦσι(ν)

3. Το γ' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα και αορίστου μοιάζει με τη γενική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα και αορίστου αντίστοιχα.

π.χ.:

προστακτική - μετοχή ενεστώτα	προστακτική - μετοχή αορίστου
γραφόντων - τῶν γραφόντων τιμώντων - (τῶν) τιμώντων ποιούντων - (τῶ) ποιούντων δουλούντων - (τῶν) δουλούντων	γραψάντων - τῶν γραψάντων τιμησάντων - (τῶν) τιμησάντων ποιησάντων - (τῶν) ποιησάντων δουλωσάντων - (τῶν) δουλωσάντων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΩΝ ΟΜΟΙΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΗΧΩΝ ΤΥΠΩΝ

Τα ρήματα αἰρῶ και λέγω σχηματίζουν ομόηχους τύπους στους συντελικούς χρόνους:

ἤρηκα → παρακείμενος του ρ. αἰρῶ
εἶρηκα → παρακείμενος του ρ. λέγω

ἤρημαι → παρακείμενος του ρ. αἰροῦμαι
εἶρημαι → παρακείμενος του ρ. λέγομαι

ἤρῃμην → υπερσυντέλικος του ρ. αἴρομαι
εἰρήμην → υπερσυντέλικος του ρ. λέγομαι

Τα ρήματα **αἴρομαι** και **ἔρωτῶ** σχηματίζουν ομόηχους τύπους:

ἤρόμην → παρατατικός του ρ. αἴρομαι
ἤρόμην → αόριστος β' του ρ. ἔρωτῶ

αἰρόμενος → μετοχή ενεστώτα του ρ. αἴρομαι
ἐρόμενος → μετοχή αορίστου β' του ρ. ἔρωτῶ

Τα ρήματα **αἰτοῦμαι** και **ἠττώμαι** σχηματίζουν ομόηχους τύπους:

ἠτήθην → παθητικός αόριστος του ρ. αἰτοῦμαι
ἠττήθην → παθητικός αόριστος του ρ. ἠττώμαι

ἤτημαι → παρακείμενος του ρ. αἰτοῦμαι
ἤττημαι → παρακείμενος του ρ. ἠττώμαι

ἠτήμην → υπερσυντέλικος του ρ. αἰτοῦμαι
ἠττήμην → υπερσυντέλικος του ρ. ἠττώμαι

ἤρξα → αόριστος του ρ. ἄρχω
εἶρξα → αόριστος του ρ. εἶργω

ἤρχθην → παθητικός αόριστος του ρ. ἄρχομαι
εἶρχθην → παθητικός αόριστος του ρ. εἶργομαι

ἤργμαι → παρακείμενος του ρ. ἄρχομαι
εἶργμαι → παρακείμενος του ρ. εἶργομαι

ἤργμην → αυπερσυντέλικος του ρ. ἄρχομαι
εἶργμην → υπερσυντέλικος του ρ. εἶργομαι.

Το ρήμα **βάλλω, -ομαι** σχηματίζει όμοιους και ομόηχους τύπους:

ἔβαλον → αόριστος β' του ρ. βάλλω
ἔβαλλον → παρατατικός του ρ. βάλλω

ἐβαλόμην → αόριστος β' του ρ. βάλλομαι
ἐβαλλόμην → παρατατικός του ρ. βάλλομαι

βάλλε → προστακτική ενεστώτα του ρ. βάλλω
βάλε → προστακτική αορίστου β' του ρ. βάλλω

βαλεῖν → απαράμφατο μέλλοντα του ρ. βάλλω
βαλεῖν → απαρέμφατο αορίστου του ρ. βάλλω

βαλών, -οῦσα, -όν → μετοχή αορίστου β' του ρ. βάλλω
βαλῶν, -οῦσα, -όν → μετοχή μέλλοντα του ρ. βάλλω

βαλλόμενος, -η, -ον → μετοχή ενεστώτα του ρ. βάλλομαι
βαλόμενος, -η, -ον → μετοχή αορίστου β' του ρ. βάλλομαι

Τα ρήματα **ἴεμαι**, **οἶδα** και **φέρομαι** στον μέλλοντα σχηματίζουν ομόηχους τύπους:

ἴσομαι → μέλλοντας του ρ. ἴεμαι

εἶσομαι → μέλλοντας του ρ. οἶδα

οἶσομαι → μέλλοντας του ρ. φέρομαι

Το ρήμα **λείπομαι** σχηματίζει ομόηχους τύπους μα τα ρήματα **λύομαι** και **λαμβάνω, -ομαι**:

λείψομαι → μέλλοντας του ρ. λείπομαι

λήψομαι → μέλλοντας του ρ. λαμβάνω

λειφθήσομαι → παθητικός μέλλοντας του ρ. λείπομαι

ληφθήσομαι → παθητικός μέλλοντας του ρ. λαμβάνομαι

ἐλείφθην → παθητικός αόριστος του ρ. λείπομαι

ἐλήφθην → παθητικός αόριστος του ρ. λαμβάνομαι

λέλειμμαι → παρακείμενος του ρ. λείπομαι

λέλυμαι → παρακείμενος του ρ. λύομαι

ἐλελείμμην → υπερσυντέλικος του ρ. λείπομαι

ἐλελύμην → υπερσυντέλικος του ρ. λύομαι.

Τα ρήματα **πάσχω** και **πείθομαι** σχηματίζουν όμοια τον μέλλοντα:

πείσομαι → μέλλοντας του ρ. πάσχω

πείσομαι → μέλλοντας του ρ. πείθομαι

Τα ρήματα **πείθομαι** και **πυνθάνομαι** σχηματίζουν ομόηχους τύπους:

ἐπειθόμην → παρατατικός του ρ. πείθομαι

ἐπιθόμην → αόριστος β' του ρ. πείθομαι

ἐπυθόμην → αόριστος β' του ρ. πυνθάνομαι

πέπεισμαι → παρακείμενος του ρ. πείθομαι

πέπυσμαι → παρακείμενος του ρ. πυνθάνομαι

Τα ρήματα **τρέπω, -ομαι** και **τρέφω, -ομαι** σχηματίζουν παρόμοια τον παρακείμενο στις δύο φωνές:

τέτροφα → παρακείμενος του ρ. τρέπω

τέτροφα → παρακείμενος του ρ. τρέφω

τέτραμμαι → παρακείμενος του ρ. τρέπομαι

τέθραμμαι → παρακείμενος του ρ. τρέφομαι

Τα ρήματα **φύομαι** και **φαίνω** σχηματίζουν ομόηχους τύπους:

φῦναι → απαρέμφατο αορίστου β' του ρ. φύομαι

φῆναι → απαρέμφατο αορίστου α' του ρ. φαίνω

Τα ρήματα **χρή** και **χρῶμαι** σχηματίζουν όμοιους τύπους:

χρη → υποτακτική του απρόσωπου ρ. χρή

χρη → β' ενικό οριστικής και υποτακτικής ενεστώτα του ρ. χρῶμαι

Πολλοί τύποι του ρήματος εἶμι παρουσιάζουν ομοιότητες με τύπους άλλων ρημάτων, αλλά και με κλιτούς ή άκλιτούς τύπους: εἶ → β' ενικό οριστικής ενεστώτα του ρ. εἶμι

εἶ → β' ενικό οριστικής μέλλοντα του ρ. εἶμι

εἰ → υποθετικός σύνδεσμος

ή → άρθρο

ἦ → διαζευκτικός σύνδεσμος

ῆ → αναφορική αντωνυμία (ὅς, ἦ, ὅ)

ῆ → α' ενικό παρατατικού του ρ. εἶμι

ῆ → γ' ενικό παρατατικού με σημασία αορίστου του ρ. ἦμι (=λέγω).
Το ρήμα είναι ποιητικό, ο τύπος είναι δόκιμος μόνο στον Πλάτωνα.

ῆ → επίρρημα με σημασία βεβαιωτική (= ασφαλώς, βεβαίως, πράγματι)
ή ερωτηματική (= τι; πώς παρακαλώ;)

ῆ → γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ρ. εἶμι

ῆ → β' ενικό υποτακτικής αορίστου β' του ρ. ἴεμαι

ῆ → γ' ενικό υποτακτικής αορίστου β' του ρ. ἴημι

ῆ → επίρρημα που δηλώνει τόπο (= όπου, στο μέρος το οποίο κ.ά.)
ή τρόπο
π.χ. ῆ θέμις ἐστὶ (= όπως είναι το ορθό και το δίκαιο)

ῆ → δοτική ενικού της αναφορικής αντωνυμίας θηλυκού γένους ἦ (ὅς, ἦ, ὅ)

ῆν (=εἶπα) → α' ενικό παρατατικού του ρ. ἦμι (=λέγω). Το ρήμα είναι ποιητικό, ο τύπος είναι δόκιμος μόνο στον Πλάτωνα.

ῆν → παρατατικός του ρ. εἶμι σε α' και γ' ενικό και πληθυντικό.

ῶ → α' ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ρ. εἶμι

ῶ → α' ενικό υποτακτικής αορίστου β' του ρ. ἴημι

ῶ → κλητικό επιφώνημα

ῶ → δοτική της αναφορικής αντωνυμίας ὅς (ὅς, ἦ, ὅ)

Πολλοί όμοιοι τύποι εντοπίζονται και στον σχηματισμό των παραθετικών επιθέτων και επιρρημάτων. Π.χ.:

πλέον (τὸ) → επίθετο συγκριτικού βαθμού, ουδετέρου γένους

πλέον → επίρρημα συγκριτικού βαθμού

μείζονα, μείζω → αιτιατική ενικού, αρσενικού/θηλυκού γένους, συγκριτικού βαθμού

μείζονα, μείζω → ονομαστική/αιτιατική/κλητική πληθυντικού, ουδετέρου γένους, συγκριτικού βαθμού.